

Результатом нашего исследования стало определение преимуществ и недостатков банковских инноваций, а также обоснование риска электронного банкинга, который возникает в процессе предоставления банковских услуг по использованию Интернет – ресурса. Проведен анализ стоимости Интернет – услуг, установленных ведущими банковскими учреждениями при использовании Интернет – банкинга.

Данная тематика имеет перспективу исследования в плане анализа прибыльности банковских учреждений, которые используют новейшие Интернет – технологии.

Ключевые слова: сетевые технологии, Интернет – ресурс, Интернет – банкинг, технология фишинга.

SUMMARY

INTERNET - BANKING AS THE LATEST TOOL OF PERSPECTIVE DEVELOPMENT OF THE BANKING BUSINESS

One of the main features of a modern banking system is the rapid development of computer and telecommunication technologies, development of network technology that reduces the data processing and enables to carry out comprehensive automation of activities, to work out the mechanisms for remote customer service, to offer a new range of advanced services. Management of bank accounts through the Internet - banking, is the most dynamic and representative area of financial Internet - making through a wide range of financial services presented in the Internet - banking. Such systems can be the basis of teleworking in the securities market and insurance remote as they provide the calculation and control them by all participants in financial relations.

The Internet - banking as one of the most technologically and financially - developed segment of financial services that enables to manage remotely their funds has been analyzed in scientific work.

The result of research is the determination of the advantages and disadvantages of banking innovation, as well as substantiation of electronic banking risk arising in the process of banking services provision using the Internet - resource and the estimated value of Internet services by leading banking institutions using Internet - banking.

The given problematics has to be explored perspectively prospects in terms of banks' research profitability using the latest Internet technologies.

УДК 347.73

РОЛЬ КАЗНАЧЕЙСЬКОЇ СИСТЕМИ В ОБСЛУГОВУВАННІ БЮДЖЕТІВ РІЗНИХ РІВНІВ: ПЕРЕВАГИ ТА РИЗИКИ

ІГНАТИШИН М.В., ВАСИЛЕНКО В.Ю.

Мукачівський державний університет

У сучасних умовах фінансово - економічної кризи, рецесії, значних валютних коливань, надзвичайно важливим є забезпечення надійності та стабільності виконання основного фінансового плану – Державного бюджету України. Даний процес є складним та багатограним, а визначальну роль у ньому відіграє Державна казначейська служба України (ДКСУ).

У статті досліджено сучасний стан управління фінансовими ресурсами через систему казначейства. Доведено, що Державна казначейська служба України є основним фінансовим агентом, що реалізує функцію виконання бюджетів. Реалізація функції управління бюджетними потоками держави стала можливою через консолідацію фінансових ресурсів держави на єдиному казначейському рахунку.

Запровадження єдиного казначейського рахунку, на який зараховуються державні доходи і з якого здійснюються видатки, дозволяє органам казначейської служби отримувати вичерпну інформацію про стан державних фінансів, а отже, володіти фінансовим важелями макроекономічного регулювання.

Функціонування системи казначейства, викликало зміни у організаційних структурах та правових взаємовідносинах між усіма учасниками бюджетного процесу, що задіяні на кожній його стадії.

Результатом дослідження стало обґрунтування переваг казначейської системи в обслуговуванні бюджетів різних рівнів та ефективність функціонування єдиного казначейського рахунку в системі електронних платежів. Визначено вплив зовнішніх та внутрішніх ризиків на функціонування казначейської системи та її результати.

Ключові слова: казначейська система єдиний казначейський рахунок, казначейське обслуговування, касове виконання бюджетів.

На сьогодні казначейська система займає визначальне місце в управлінні фінансовими ресурсами держави. Функціонування системи казначейства викликало зміни у організаційних структурах та правових взаємовідносинах між усіма учасниками бюджетного процесу, що задіяні на кожній його стадії.

Об'єкти та методи дослідження. Проблемі з питань побудови ефективної системи управління коштами державного та місцевих бюджетів, присвячено чимало наукових праць таких українських та зарубіжних науковців як О. Кириленко, О. Катасонова, С. Клімова, М. Корнеєв, М. Кульчицький, О. Орлюк, В. Плєскач, В. Рошило, І. Чугунов, Ф. та інші.

Постановка завдання. Метою статті є обґрунтування переваг та ризиків в казначейській системі з обслуговуванні бюджетів різних рівнів.

Результати та їх обговорення. На сьогодні механізм управління бюджетними коштами став можливим через консолідацію фінансових ресурсів на єдиному казначейському рахунку. Запровадження ЄКР надало можливість мати інформацію щодо бюджетних коштів, тобто володіти фінансовими важелями макроекономічного регулювання у тому числі здійснювання вирівнювання фінансового потенціалу територій. У сучасних умовах ЄКР є інструментом розподілу доходів між державними рівнями влади адже без належного розподілу функцій між цими рівнями щодо надання суспільних благ не може бути ефективного розподілу фінансових ресурсів. Акумуляція грошових фондів у державному бюджеті, як централізованому фонду держави відбувається завдяки податковим та неподатковим надходженням. Чим більша сума надходжень концентрується тим складніше стає управління бюджетними коштами[2].

На сьогодні Державна казначейська служба України (ДКСУ) – повноправний учасник бюджетного процесу, що забезпечує оперативне управління державними фінансами[6]. Бюджетним кодексом України регламентуються повноваження цього фінансового інституту щодо контролю за дотриманням бюджетного законодавства. Переведення на казначейське обслуговування державного та місцевих бюджетів було, без сумніву, правильним кроком і дало позитивний результат, оскільки дозволило:

➤ збільшити доходну базу бюджетів за рахунок удосконалення механізму касового виконання бюджетів за доходами, своєчасного та у повному обсязі за рахування надходження доходів до бюджетів;

➤ ефективно їх перерозподіляти для реалізації соціальної політики і забезпечення своєчасного і повнішого фінансування бюджетів;

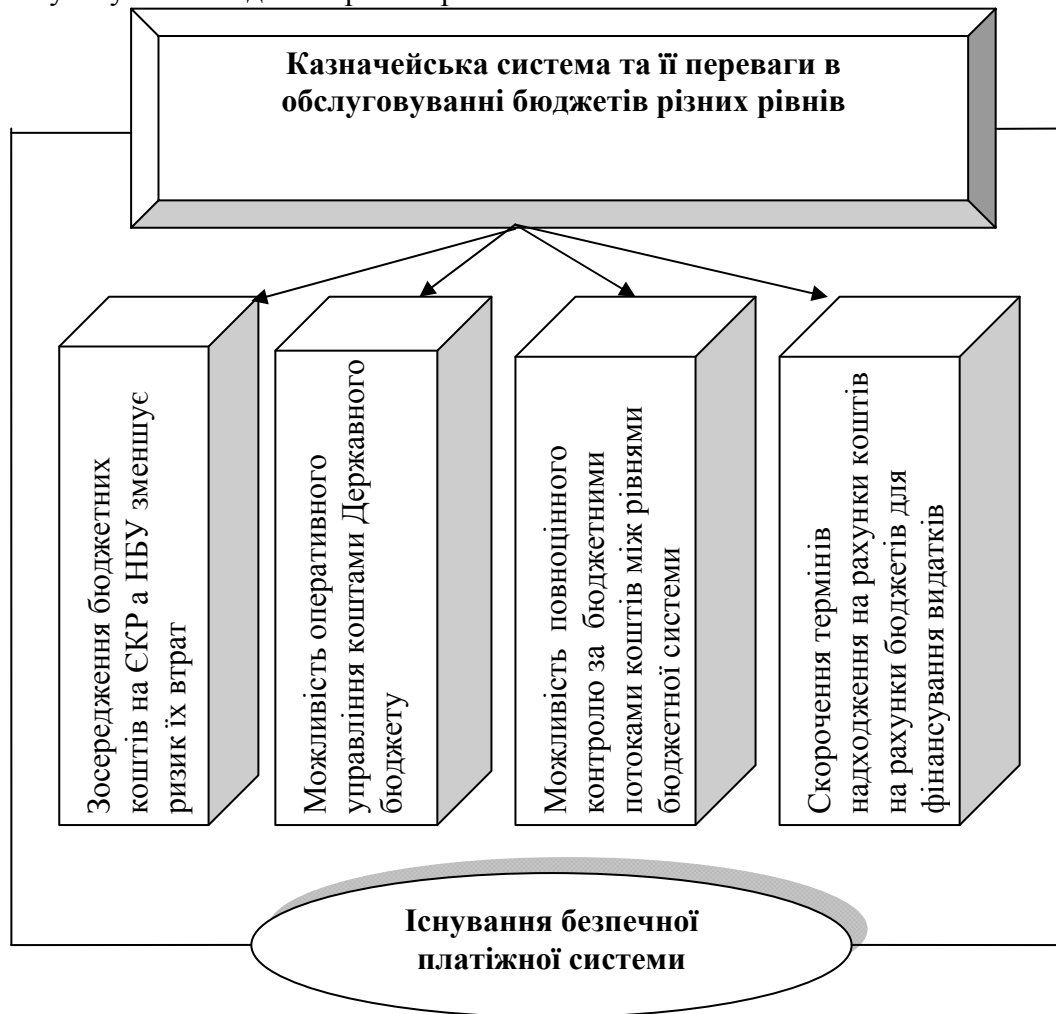
➤ здійснювати державний контроль і оперативно розпоряджатися фінансовими ресурсами держави;

➤ створювати можливість накопичення ресурсів для реалізації державних програм і зобов'язань.

Запровадження казначейської системи касового виконання бюджетів дозволило значно підвищити прозорість бюджетного процесу та ефективність використання бюджетних на ролі Казначейства України у фінансовій системі країни.

Нині роль Державної казначейської служби України суттєво підвищується. Пріоритетом діяльності даних органів є удосконалення методів фінансового контролю і попередження неефективного та нецільового використання видатків бюджетів усіх

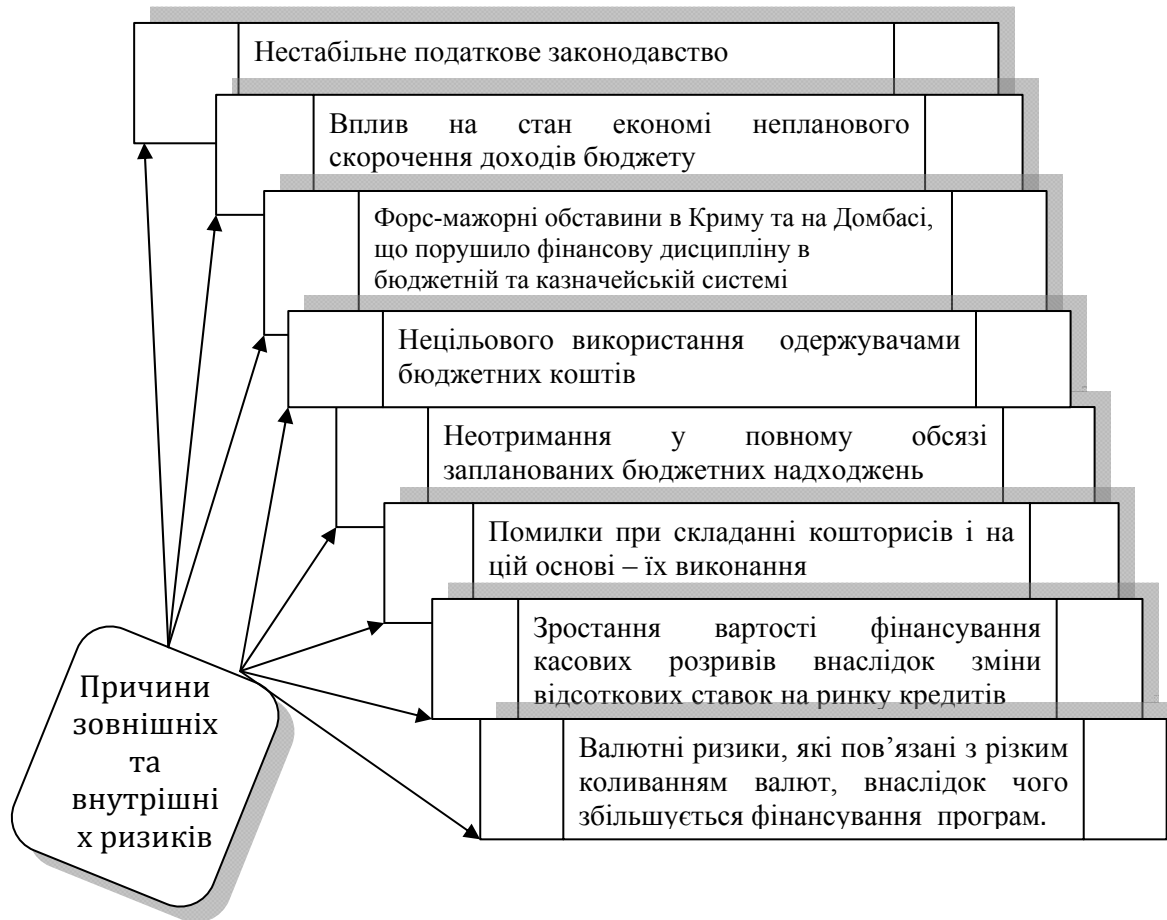
рівнів. На рис. 1. наведено переваги застосування казначейської системи в обслуговуванні бюджетів різних рівнів.

Рис. 1. Казначейська система та її переваги в обслуговуванні бюджетів різних рівнів

В умовах фінансово-економічної та політичної кризи, рецесії, значних валютних коливань є надзвичайно важливим забезпечення надійності та стабільності виконання основного фінансового плану держави, в якому безперечно визначальну роль відіграє Державна казначейська служба України[4].

У процесі казначейського обслуговування бюджетних коштів можуть бути певні ризики, які спричинені внаслідок дії ендогенних і екзогенними факторів, що впливають на функціонування казначейської системи та її результати. На рис.2. наведено причини зовнішніх та внутрішніх ризиків, які на сьогодні має Україна в умовах економічної та політичної кризи.

Рис. 2. Вплив зовнішніх та внутрішніх ризиків на функціонування казначейської системи та її результати

Згідно бюджетної класифікації, статистичні показники виконання державного бюджету формуються як в загальному вигляді (за загальним та спеціальним фондами), так і в розрізі класифікації; наприклад, доходи в розрізі податкових надходжень, неподаткових доходів, доходів від операцій з капіталом, офіційні трансферти та цільові фонди.

Таблиця 1.

Доходи зведеного, державного та місцевих бюджетів за 2012-2014 роки

Показники	2012	2013	2014	2014 рік проти 2013	
				Абсолютний приріст млрд грн	Темп приросту, %
Зведений бюджет млрд. грн., у т.ч.	445,5	442,8	455,9	13,1	3,0
<i>загальний фонд</i>	369,7	375,0	388,9	13,9	3,7
<i>спеціальний фонд</i>	75,8	67,8	67,0	-0,8	-1,2
Державний бюджет (без врахування міжбюджетних трансфертів) млрд. грн., у т.ч.	344,7	337,6	354,8	17,2	5,1
<i>частка у доходах зведеного</i>	77,4	76,2	77,8	x	x

бюджету, %					
загальний фонд	288,5	290,1	308,7	18,6	6,4
спеціальний фонд	56,2	47,5	46,1	-1,4	-3,0
Місцеві бюджети (без врахування міжбюджетних трансфертів) млрд. грн., у.т.ч.	100,8	105,2	101,1	-4,1	-3,9
частка у доходах зведеного бюджету, %	22,6	23,8	22,2	x	x
загальний фонд	81,2	84,9	80,2	-4,7	-5,5
спеціальний фонд	19,6	20,3	20,9	0,6	3,0

Виконання дохідної частини Зведеного бюджету за 2014 рік становило 455,9 млрд грн, що на 13,1 млрд грн, або 3,0% більше аналогічного показника попереднього року.

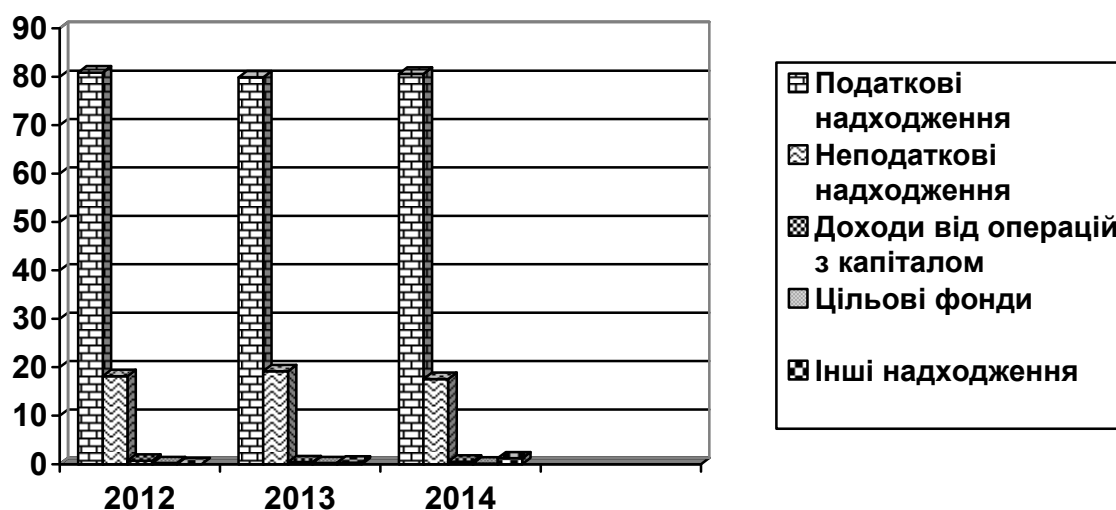
Річний план виконано на 93,4%. Недобір становив 32,1 млрд грн.

Виконання дохідної частини Державного бюджету без урахування міжбюджетних трансфертів становило 354,8 млрд грн., що на 17,2 млрд грн., або на 5,1% більше відповідного показника попереднього року. В таблиці 1 наведено показники в динаміці за 2012-2014 роки зведеного, державного та місцевих бюджетів.

Таблиця 2.

Структура доходів Зведеного бюджету України за 2012-2014 роки, %

Доходи	Зведений бюджет		
	2012	2013	2014
Податкові надходження	80,9	79,9	80,6
Неподаткові надходження	18,2	19,2	17,6
Доходи від операцій з капіталом	0,7	0,4	0,5
Цільові фонди	0,2	0,2	0,1
Інші надходження	0,0	0,3	1,2

Рис. 3 Структура доходів Зведеного бюджету України у %

Таблиця 3

Структура доходів Державного бюджету України за 2012-2014 роки, %

Доходи	Державний бюджет		
	2012	2013	2014
Податкові надходження	79,7	77,8	79,0
Неподаткові надходження	19,8	21,6	19,2
Доходи від операцій з капіталом	0,4	0,1	0,2
Цільові фонди	0,1	0,1	0,1
Інші надходження	0,0	0,4	1,5

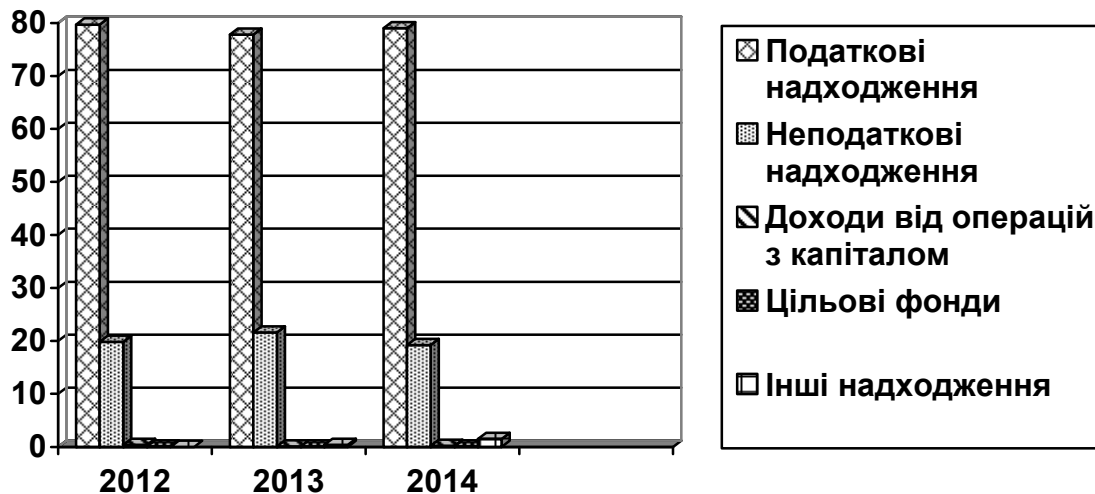
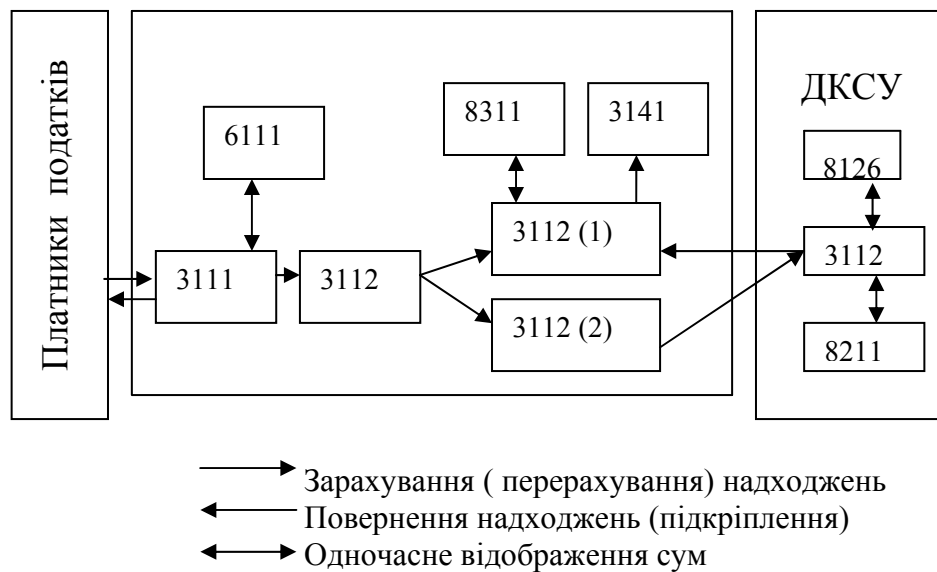

Рис. 4 Структура доходів Державного бюджету України, %

До Державного бюджету у 2014 році надійшло 280,2 млрд.грн. податкових надходжень, що на 0,3%, більше відповідного показника минулого року. Неподаткові надходження в динаміці за три роки мають незначні зміни і їх середній показник складає 19,7%. Цільові фонди та інші надходження характеризуються незначними надходженнями 0,1 та 0,6%.

Порядок відображення в обліку коштів загального фонду державного бюджету наведено на рисунку 5.

ГУДКСУ

Рис.5. Схема зарахування та обробки платежів за надходженнями до загального фонду Державного бюджету

Ефективний контроль та підвищення рівня оперативного управління бюджетними коштами спрямований на зменшення необґрунтованої кількості відмов у реєстрації фінансових зобов'язань та у прийнятті платіжних доручень.

Таблиця 4

Динаміка показників попереджених правопорушень контролюючими органами ДКСУ станом на 2010 – 2013 рр.

Показники	2010	2011	2012	2013	Абсолютний приріст			Темп приросту %		
					2011-2010	2012-2011	2013-2012	2011 / 2010	2012 / 2011	2013 / 2012
К-ть порушень шт.	34860	13353	8939	13477	-21507	-4414	12578	-61,7	-33,1	50,7
Заг.сума млн. грн.	1276,1	2517,7	1616,8	3311,0	1241,6	-900,9	1694,2	97,3	-35,8	104

Розраховано за джерелом[1]

Як видно з табл. 1, динаміка показників попереджених правопорушень контролюючими органами Державної казначейської служби України станом на 2010–2013 роки збільшилася як в кількісному значенні, так і в сумарному значенні. Абсолютний приріст і темпи росту також мають тенденцію до росту.

Реалізація функції управління бюджетними потоками держави стала можливою через консолідацію фінансових ресурсів держави на єдиному казначейському рахунку.

Запровадження єдиного казначейського рахунку, на який зараховуються державні доходи і з якого здійснюються видатки, дозволяє органам казначейської служби отримувати вичерпну інформацію про стан державних фінансів, а отже, володіти фінансовим важелями макроекономічного регулювання [3].

Підсумовуючи викладене можна констатувати, що Державна казначейська служба України є основним фінансовим агентом, що реалізує функцію виконання бюджетів. Казначейство України не є єдиним органом мобілізації фінансових ресурсів держави. Проте, важливою залишається роль ДКСУ в управлінні бюджетними коштами, оскільки саме дана служба є надійним джерелом доречної та достовірної інформації щодо стану та динаміки системи державних фінансів. Крім того, Казначейство України має велике значення в актуальних сьогодні процесах бюджетної децентралізації (в контексті адміністративної реформи), оскільки воно безпосередньо здійснює розмежування доходів між різними рівнями бюджетної системи.

ЛІТЕРАТУРА:

- 1.Офіційний веб-портал Державної казначейської служби України [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://www.treasury.gov.ua>.
- 2.Огданський Н. Консолидація фінансових средств в одной структурі / Н. Огданський //Казна України. – 2003. – № 9. – С. 9–25.
- 3.Курганська Е. І. Ефективність руху фінансових потоків в казначейській системі виконання бюджету / Е. І. Курганська // Культура народів Причорномор'я. Экономические науки. – 2010. – № 186. – С. 95–96.
- 4.Чечуліна О. О. Державне казначейство: правовий статус і напрямки діяльності //О. О. Чечуліна // Економіка. Фінанси. Право. – 2000. – № 12. – С. 18.
- 5.Юрій С. І. Казначейська система. / С. І. Юрій, В. І.Стоян, О. С.Даневич. – Тернопіль.:Карт-бланш, 2006. – С. 271–290.
- 6.Клітенко І. Ю. Державне казначейство України – повноважний учасник бюджетного процесу / І.Ю.Клітенко; Харків. ун-т ім. В. Н. Каразіна // Науковий вісник. – 2010. – Вип. 17. – С.112–115.
- 7.Костенко О. Актуальні питання розвитку інформаційних технологій в Держказначействі / О. Костенко // Казна України. – 2010. – №1. – С. 24–27.
- 8.Курко О. Як забезпечується інформаційна безпека на веб-порталі Держаного казначейства / О. Курко // Казна України. – 2010. – №5. – С. 39–42.
- 9.Наказ Державної казначейської служби України «Про затвердження порядку обслуговування державного бюджету за видатками» №1223 від 30.09.2011р. [Електронний ресурс]. – Режим доступу: <http://zakon5.rada.gov.ua/laws/show/z1401-11>.

АННОТАЦІЯ

РОЛЬ КАЗНАЧЕЙСКОЙ СИСТЕМЫ В ОБСЛУЖИВАНИИ БЮДЖЕТАМИ РАЗНЫХ УРОВНЕЙ: ПРЕИМУЩЕСТВА И РИСКИ

В современных условиях финансово - экономического кризиса, рецессии, значительных валютных колебаний, чрезвычайно важным является обеспечение надежности и стабильности выполнения основного финансового плана – Государственного бюджета Украины. Данный процесс является сложным и многогранным, и определяющую роль в нем играет Государственная казначейская служба Украины (ДКСУ). В статье исследовано современное состояние управления финансовыми ресурсами через систему казначейства.

Доказано, что Государственная казначейская служба Украины является основным финансовым агентом, который реализует функцию выполнения бюджетов. Реализация функции управления бюджетными потоками государства стала возможной через консолидацию финансовых ресурсов государства на единственном казначейском счете.

Внедрение единственного казначейского счета, на который засчитываются государственные доходы и из которого осуществляются расходы, позволяет органам казначейской службы получать исчерпывающую информацию о состоянии государственных финансов, а следовательно, владеть финансовыми рычагами макроэкономического регулирования.

Функционирование системы казначейства вызвало изменения в организационных структурах и правовых взаимоотношениях между всеми участниками бюджетного процесса, которые задействованы на каждой его стадии.

Результатом исследования стало обоснование преимуществ казначейской системы в обслуживании бюджетов разных уровней и эффективность функционирования единственного

казначейського счета в системі електронних платежів. Определено влияние внешних и внутренних рисков на функционирование казначейской системы и ее результаты.

Ключевые слова: казначейская система, единственный казначейский счет, казначейское обслуживание, кассовое выполнение.

SUMMARY

THE ROLE OF TREASURY SYSTEM IN SERVICING THE BUDGETS OF DIFFERENT LEVELS: BENEFITS AND RISKS

In the modern conditions of the financial - economic crisis, recession, significant currency fluctuations, it is extremely important to ensure the reliability and stability of the financial performance of the basic plan - the State Budget of Ukraine. This process is complex and multifaceted, and the decisive role is played by the State Treasury Service of Ukraine (LCPD). The current state of financial management through the treasury system has been investigated in the article.

It has been proved that the State Treasury Service of Ukraine is the main financial agent that implements the function of the budget implementation. The realization function of management state budget flow has been made possible through the consolidation of the financial resources of the state on a single treasury account.

The introduction of a single treasury account to which credited government revenues and expenditures of which are carried out, allowing authorities treasury services get comprehensive information about the state of public finances, and therefore, possess the financial levers of macroeconomic regulation.

The functioning of the treasury system, caused a change in the institutional structure and legal relations between all participants of the budget process, which are involved at every stage.

The result of the research was the grounding benefits of the treasury system to maintain the budgets of different levels and the efficiency of the single treasury account in the electronic payment system. The influence of internal and external risks to the functioning of the treasury system and its results have been defined.

Keywords: treasury system, single treasury account, treasury services, cash budget execution.

УДК 336

АЛЬТЕРНАТИВНІ АСПЕКТИ БОРГОВОГО ЗОБОВ'ЯЗАННЯ ДЕРЖАВИ

ТАБІНСЬКИЙ В. А., ЛАПТЄВ І. О., ТРИСТАН В. Р.

*Університет митної справи та фінансів,
м. Дніпропетровськ, Україна*

Актуальність. У даній статті досліджено теоретичні та практичні аспекти боргових зобов'язань держави. Актуальність цієї теми важко переоцінити, адже було виявлено стійку тенденцію до зростання рівня державного боргу та добробуту населення у прямій залежності.

Метою статті є спроба знаходження можливості створення в Україні нових, інвестиційно-привабливих державних боргових зобов'язань, використовуючи досвід інших держав. Це, у свою чергу, дало б змогу здійснювати виважену й ефективну боргову політику для сприяння ефективнішому залученню грошових ресурсів для фінансування державних потреб, що дасть можливість створювати «корисні борги», які будуть сприяти подальшому розквіту нашої країни.

Наукова новизна та практична значущість. Постійні зміни у системі державного боргу, нагромадження нових кредитів з високою відсотковою ставкою, постійні зміни урядового апарату призводять до негативних наслідків у контексті боргового зобов'язання держави. А отже, постає раціональна необхідність у докорінному перегляді цього питання, де боргові зобов'язання будуть виступати як грошові ресурси для фінансування державних та економічних потреб.

Результати. Досліджено проблему та специфіку боргових зобов'язань держави. Наведено рекомендації щодо покращення інвестиційного клімату в Україні з метою отримання коштів на розвиток економіки. Висвітлено основні тенденції, напрями та вигоди від створення «корисних боргів», які мають стати генезисом розвитку економіки, а не важким тягарем для майбутніх поколінь.

Ключові слова: боргове зобов'язання, фінансування, кредитування, економіка, грошові ресурси, корисні борги, боргова політика.

Починаючи з 1971 року, після відміни президентом США Річардом Ніксоном золотого стандарту долару США, у світі розпочалася ера боргових зобов'язань в